

CONCEPT-kabinetsreactie op Groenboek 'De koppeling van ondernemingsregisters'

Inleiding

De Nederlandse regering verwelkomt het initiatief van de Europese Commissie om dit Groenboek te publiceren. Met de Europese Commissie is de Nederlandse regering van oordeel dat verdere maatregelen noodzakelijk zijn om de toegang tot informatie over ondernemingen in geheel de Europese Unie te verbeteren en de richtlijnen vennootschapsrecht doeltreffender toe te passen. Deze noodzaak is des te sterker aanwezig door de verwachte toename van het grensoverschrijdende verkeer van dienstverrichters en hun diensten veroorzaakt door de dienstenrichtlijn (richtlijn 2006/123/EG). Toegenomen economische dynamiek met meer buitenlandse ondernemers die zich in Nederland willen vestigen of actief willen worden, verhoogt de behoefte aan informatie over deze ondernemers en ondernemingen. Dit geldt uiteraard ook vice versa: Nederlanders die activiteiten willen richten op het buitenland,

Tegelijkertijd kan een verbeterde toegang tot informatie en een verbeterde samenwerking tussen de registers de kosten en administratieve lasten van ondernemers substantieel laten dalen. In Nederland wordt bijvoorbeeld het beleid gevoerd dat informatie over ondernemingen die overheidsorganisaties kunnen verkrijgen via het handelsregister, ook door laatstgenoemden aldaar moet worden opgevraagd en dat deze informatie niet aan de ondernemer zelf gevraagd dient te worden.

Ten slotte deelt de Nederlandse regering het standpunt van de Europese Commissie dat het vergemakkelijken van grensoverschrijdende toegang tot officiële en betrouwbare vennootschapsinformatie voor crediteuren, zakelijke partners en consumenten noodzakelijk is om een passende mate van transparantie en rechtszekerheid op de gehele interne markt te bewerkstelligen en te verzekeren.

De Nederlandse regering benadrukt daarbij dat het voor het succes van het project en de toekomstige samenwerking van registers en bedrijfsleven van belang is, de doelgroepen en belangengroepen intensief te betrekken bij het verdere proces en bij genoemde groepen ook een voldoende mate van verantwoordelijkheid te beleggen.

Hierna zullen de afzonderlijke door de Europese Commissie gestelde vragen worden beantwoord. Voorafgaand zullen eerst enkele algemene opmerkingen aan de Europese Commissie worden meegegeven.

Algemene opmerkingen

De Nederlandse regering steunt de gedachte dat er één elektronisch toegangspunt voor ondernemingsinformatie over alle Europese vennootschappen beschikbaar moet zijn. Het 'een elektronisch toegangspunt' kan overigens naast andere toegangsmogelijkheden bestaan. Cruciaal is dat in ieder land de informatie uit de andere landen eenvoudig raadpleegbaar is. Voor de Nederlandse regering is het daarbij wel noodzakelijk een aantal randvoorwaarden in acht te nemen.

In de eerste plaats moet voldoende rekening worden gehouden met reeds geldende verplichtingen en initiatieven. De Nederlandse regering wijst in dit verband bijvoorbeeld op de verplichting uit de dienstenrichtlijn voor de lidstaten tot het instellen van een elektronisch één-loket waarlangs een ondernemer allerlei informatie moet kunnen achterhalen en tevens procedures en formaliteiten langs elektronische weg moet kunnen afwikkelen (artikelen 6 tot en met 8 van de dienstenrichtlijn). De Europese Commissie en de lidstaten hebben gezamenlijk besloten deze loketten via één website op Europees niveau bijeen te brengen (<http://www.ec.europa.eu/eu/eu-go>) en aan gezamenlijke *branding* te doen. Bij het opzetten van één toegangspunt kan volgens de Nederlandse regering aangesloten worden bij deze aanpak. Het is in ieder geval niet wenselijk om alternatieve, met genoemde aanpak concurrerende, structuren op te zetten die juist de gedachte van één elektronisch toegangspunt zouden doorkruisen.

In de tweede plaats dienen Europese initiatieven niet gericht te worden op het opbouwen van één geïntegreerd Europees register, maar juist op het verbeteren van de koppeling en ontsluiting van de nationale registers. In dat verband staat Nederland positief ten opzichte van het ontwikkelen en implementeren van een geavanceerd en innovatief interoperabiliteitsmodel zoals BRITE.

In de derde plaats dient een adequaat juridisch kader te worden geboden voor de verhoogde samenwerking tussen ondernemingsregisters waarbij er geen sprake is van vrijblijvendheid, maar van een gemeenschappelijk bindend kader dat ervoor zorgt dat over en weer vertrouwen is in de kwaliteit van informatie, de technische capaciteiten en dat een gelijk speelveld wordt bereikt. De Nederlandse regering heeft dan ook een voorkeur voor een Europees wetgevingsinstrument in tegenstelling tot meer vrijblijvende afspraken of civielrechtelijke overeenkomsten.

In de vierde plaats dient voldoende rekening te worden gehouden met andere stakeholders dan de ondernemingsregisters en ondernemers zelf. Zoals in het Groenboek terecht wordt opgemerkt hebben afnemers van diensten, consumenten, crediteuren en ook overheidsinstanties een grote behoefte aan informatie. Voor zover het gaat om overheidsorganisaties wordt het opvragen en uitwisselen van informatie reeds ondersteund door het Interne Markt Informatiesysteem dat gebruikt wordt in het kader van de administratieve samenwerking ingevolge hoofdstuk VI van de dienstenrichtlijn. Voor zover het daarbij gaat om het verkrijgen van handelsregisterinformatie gaat zekere voorkeur uit naar het online raadplegen van het desbetreffende register. De dienstenrichtlijn bepaalt immers dat de bevoegde instanties van andere lidstaten onder gelijke voorwaarden (elektronisch) toegang dienen te krijgen tot registers als de bevoegde instanties van de eigen lidstaat (vide artikel 28, zevende lid, dienstenrichtlijn). Het IMI kan ten aanzien van handelsregisterinformatie vooral een zinvolle rol vervullen zo lang in sommige lidstaten handelsregisterinformatie nog niet via internet beschikbaar is. Voor zover het gaat om vragen van bevoegde instanties die niet door deze toegang kunnen worden beantwoord of vragen van de beheerders van de handelsregisters aan andere bevoegde instanties heeft het IMI een duidelijke rol te vervullen. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de aard van het IMI: het gaat om ad hoc beantwoording van vragen die via het IMI binnenkomen en die handmatig verwerkt moeten worden.

Bovendien bepaalt de dienstenrichtlijn dat de bevoegde instanties van andere lidstaten onder gelijke voorwaarden (elektronisch) toegang dienen te krijgen tot registers als de bevoegde instanties van de eigen lidstaat (vide artikel 28, zevende lid, dienstenrichtlijn).

Tot slot vraagt de Nederlandse regering de aandacht voor het kostenaspect. Dit aspect moet zeker een rol spelen in de afweging van alternatieven.

Vragen

Is een verbeterd netwerk van de ondernemingsregisters van de lidstaten noodzakelijk?

Naar het oordeel van de Nederlandse regering is een verbeterd netwerk van de ondernemingsregisters van de lidstaten noodzakelijk met het oog op de vervolmaking van de interne markt, het verminderen van administratieve lasten van ondernemingen en het vergroten en vergemakkelijken van de toegang tot informatie voor ondernemers, consumenten en overheden.

Kunnen de nadere regels voor zulk een samenwerking bij een "governance-overeenkomst" tussen de vertegenwoordigers van de lidstaten en de ondernemingsregisters worden bepaald?

Voor de vaststelling van nadere regels voor een samenwerking en netwerk van ondernemingsregisters is een Europees wetgevingsinstrument noodzakelijk. Een governance-overeenkomst kan volgens de Nederlandse constitutionele regels geen bindende werking hebben ten aanzien van lidstaat Nederland, tenzij er sprake is van een verdrag of een civielrechtelijke overeenkomst. Meer vrijblijvende afspraken zijn naar het oordeel van de Nederlandse regering juist niet wenselijk om de beoogde samenwerking met een hoge mate van kwaliteit en gelijkwaardigheid van de grond te krijgen. Het is juist noodzakelijk om alle ondernemingsregister op gelijke voet en binnen een eenduidig kader te laten samenwerken om de gewenste doelstellingen te bereiken. Hiervoor is een Europees wetgevingsinstrument de meest voor de hand liggende oplossing. De Nederlandse regering is daarbij overigens wel van mening dat de beheerders van de ondernemingsregisters bij de totstandkoming van een dergelijk instrument een belangrijke bijdrage kunnen leveren en voldoende betrokken moeten worden.

Zien zij toegevoegde waarde in het op termijn koppelen van het netwerk van ondernemingsregisters met het op grond van de transparantierichtlijn ingestelde elektronische netwerk om gereguleerde informatie over beursgenoteerde vennootschappen op te slaan?

Het is de Nederlandse regering niet geheel duidelijk geworden op welk netwerk de Commissie hier doelt, en wat precies moet worden verstaan onder 'gereguleerde informatie'. De Nederlandse regering verzoekt de Commissie dan ook, de lidstaten hierover nader te informeren opdat deze de vraag in de juiste context kunnen plaatsen en beantwoorden.

Naar welke oplossing of combinatie van oplossingen gaat uw voorkeur uit om de communicatie tussen ondernemingsregisters bij grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen te vergemakkelijken?

Voor de Nederlandse regering staat vast dat een combinatie van oplossingen de voorkeur heeft, omdat de verschillende doelstellingen een verschillende aanpak behoeven. Voor de communicatie tussen de ondernemingsregisters onderling, bij grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen en geautomatiseerde gegevensoverdracht, heeft het de voorkeur BRITE en IMI verder uit te werken en te voorzien in een adequate juridische basis door middel van een Europees wetgevingsinstrument. Waar geautomatiseerde gegevensbronnen beschikbaar zijn zouden deze ook verplicht moeten worden gebruikt. Ook zou de regelgeving zich moeten richten op praktische aspecten als standaardisatie van formulieren, de beschikbaarheid van stukken in de verschillende talen, etcetera. Voor zover de Europese Commissie reeds bevoegdheden ter beschikking staan om tot standaardisatie van formulieren over te gaan (bijv. op grond van artikel 5, tweede lid, van de dienstenrichtlijn) dient zij in het kader van de belangen en doelstellingen die in dit Groenboek staan aangegeven, in overweging te nemen deze bevoegdheden op korte termijn uit te oefenen.

BRITE biedt een verbeterde, geïntegreerde en geautomatiseerde vorm van gegevensuitwisseling die voor ondernemingsregisters en ondernemers toegang biedt tot informatie van hoge kwaliteit en betrouwbaarheid, in combinatie met elektronische toegang op afstand. Ook draagt BRITE bij aan de vermindering van administratieve lasten voor ondernemers, nu door middel van BRITE makkelijk en betrouwbaar gebruik kan worden gemaakt van de informatie van andere ondernemingsregisters.

Het Interne Markt Informatiesysteem (IMI) daarentegen heeft een grote toegevoegde waarde voor het uitwisselen van informatie tussen overheidsorganisaties, bijvoorbeeld of een ondernemer onderworpen is aan een beroepsverbod, of zijn gegevens juist zijn, etcetera. Het Interne Markt Informatiesysteem kan de ondernemingsregisters behulpzaam zijn bij de vervulling van taken als zij informatie nodig hebben van andere overheidsinstanties. Omgekeerd hebben deze instanties zelf door middel van het IMI een geschikt en beveiligd communicatiekanaal om met de ondernemingsregisters te communiceren.

De Nederlandse regering pleit dan ook voor het gebruiken van beide systemen - BRITE zowel als IMI - die weliswaar een samenhang vertonen, maar verschillende doelen dienen. Bezien moet worden in hoeverre beide systemen op elkaar afgestemd kunnen worden en bepaalde koppelingen mogelijk zijn.